

Raport z analizy wyników badania
losów zawodowych absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych
UWM w Olsztynie
rocznika 2018/2019
w 6 miesięcy po ukończeniu studiów

Przedmiotem analizy są wyniki badania losów zawodowych absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie rocznika 2018/2019 w 6 miesięcy po ukończeniu studiów. Celem przeprowadzonych badań jest poznanie opinii absolwentów na temat wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w czasie studiów w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie w kontekście ich obecności na rynku pracy. Poznanie zarówno tych elementów, które oceniane są jako pomocne w życiu zawodowym, jak też luk, które mogą istnieć w programach kształcenia, pozwala na wprowadzenie zmian do oferty dydaktycznej Wydziału. Analiza ta stanowi jeden z elementów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, umożliwiających systematyczną kontrolę i poprawę wielu aspektów procesu kształcenia na Wydziale oraz w całym Uniwersytecie.

Spośród ankiet skierowanych do absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych kierunków ekonomia i zarządzanie, studiów pierwszego i drugiego stopnia, uzyskano zwrot na poziomie 11,4%, co przełożyło się na 83 wypełnione prawidłowo kwestionariusze. Ponieważ w metodyce przyjęto, że za istotne uznaje się min. 5% próby, wynik ten można uznać za satysfakcjonujący i pozwalający na formułowanie wniosków o charakterze ogólnym.

W pierwszej kolejności ocenie poddano poziom wiedzy oraz umiejętności i kompetencje zdobyte przez absolwentów Wydziału w czasie studiów. 43,37% ankietowanych oceniło ją przeciętnie, 49,4% wysoko lub bardzo wysoko, a jedynie 7,23% nisko. Wynik ten jest wyraźnie lepszy niż w poprzednim okresie badawczym – żaden z ankietowanych nie wystawił oceny „bardzo nisko”, a aż o 13 p.p. wzrósł odsetek wysokich ocen. Uzyskany wynik można uznać za efekt prowadzonej polityki jakości kształcenia na Wydziale i doskonalenia warsztatu dydaktycznego przez nauczycieli akademickich. W przypadku umiejętności i kompetencji podział ten kształtuje się następująco: 44,59% przeciętnie, 42,16% wysoko lub bardzo wysoko, 9,64% nisko, natomiast 4,35% bardzo nisko. Wyniki te, podobnie jak dane powyższe, również są wyraźnie lepsze (wzrost ocen wysokich o 14 p.p.) co w kontekście oceny

rynku pracy jest bardzo satysfakcjonujące. Wciąż jednak są osoby, które widzą pewne uchybienia w tym zakresie, nad którymi należy się pochylić.

Kolejnym elementem kształcenia, który został oceniony przez absolwentów Wydziału była rola bloku dyplomowego w rozwijaniu własnych kompetencji oraz współpracy z opiekunem pracy dyplomowej. Studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych ocenili ten element dość pozytywnie, niestety w stopniu niższym niż w poprzednim badaniu oraz niżej niż średnio w Uniwersytecie. 42,16% ankietowanych oceniło współpracę w procesie dyplomowania bardzo wysoko lub wysoko, natomiast 14% nisko i bardzo nisko. W poprzednich latach odnotowywano poprawę w tym zakresie, będącą wynikiem podjęcia wielu działań o charakterze projakościowym. Można jednak wyciągnąć wniosek, że nasza praca wymaga dalszej wytrwałości i proces dyplomowania musi zostać poddany dodatkowej analizie.

Ocenie poddano także rolę praktyk w rozwijaniu kompetencji przyszłych absolwentów. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych niemal 41% oceniło ich rolę jako wysoką lub bardzo wysoką, 39,76 % jako przeciętną, 13,25% jako niską, a 4,35% bardzo niską. W porównaniu do poprzedniego badania spadł odsetek osób oceniających nisko i bardzo nisko ten element kształcenia. W tym zakresie władze Wydziału od kilku lat coraz intensywniej współpracują z podmiotami gospodarczymi w regionie, aby oferować atrakcyjne praktyki studenckie. Wynik jednak nie jest do końca satysfakcjonujący i stanowi kolejny sygnał, że oczekiwany jest wyższy poziom upracticznienia zajęć w Uniwersytecie.

Absolwenci odnieśli się również do zasobów infrastruktury w Uniwersytecie – w szczególności wyposażenia sal wykładowych, laboratoriów i pracowni komputerowych. 42,13% ankietowanych uznała, że wyposażenie to jest przeciętnie. Natomiast niemal 41% oceniła je bardzo wysoko lub wysoko, a ponad 17% nisko lub bardzo nisko. W przypadku Wydziału Nauk Ekonomicznych szczególną rolę odgrywa infrastruktura informatyczna, w tym przede wszystkim aktualne, fachowe oprogramowanie. Należy podkreślić, że władze Wydziału starają się na bieżąco reagować na potrzeby wskazywane w tym zakresie zarówno przez pracowników jak i studentów. W poprzednim roku akademickim dzięki pozyskanym funduszom z Unii Europejskiej udało się wyposażyć dwie nowoczesne sale komputerowe, które z pewnością przyczynią się do lepszej oceny tej infrastruktury na Wydziale w przyszłości. Ponadto ze środków unijnych pozyskano licencje na gry symulacyjne (w wersji komputerowej oraz tradycyjnej), które również uatrakcyjnią ofertę kształcenia Wydziału.

Poza obszarem procesu kształcenia, absolwenci mieli możliwość wypowiedzenia się także na temat organizacji studiów i pracy dziekanatu. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych ponad 90% oceniło ten element pozytywnie, w tym 54% wysoko lub bardzo wysoko. Natomiast

9% oceniło ten element nisko lub bardzo nisko. Wynik ten jest wyraźnie wyższy niż ostatnio – oznacza to, że udaje się realizacja strategii, w której dziekanat odgrywa rolę niemal profesjonalnego punktu obsługi klienta.

W dalszej części badania ocenie poddano status zawodowy absolwentów. Jedynie 6,03% spośród absolwentów nie znalazło pracy i nie zdecydowało się na kontynuowanie nauki. 37,35% pracuje i nie kontynuuje nauki, 13,25% łączy pracę z dalszą nauką. Wskaźnik zatrudnienia wzrósł w porównaniu do poprzedniego badania. Wydaje się, że jest to kluczowe kryterium w ocenie jakości kształcenia na Wydziale – sukces absolwentów na wymagającym rynku pracy.

W ankiecie absolwenci oceniali również praktyczne wykorzystanie wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych w trakcie studiów. W przypadku Wydziału Nauk Ekonomicznych ocena ta jest relatywnie niska, acz wyższa niż w poprzednim badaniu – jedynie 21% oceniło ten element kształcenia wysoko lub bardzo wysoko (wzrost o 7 p.p.). Natomiast 42% absolwentów wypowiedziało się na ten temat negatywnie. Jest to kolejny argument na to, że oczekuje się upracticznienia kształcenia. Odpowiedzią Wydziału na ten problem jest kontynuacja oferty kształcenia dualnego, w ramach którego studenci jednocześnie zdobywają wiedzę i umiejętności w Uniwersytecie oraz w wybranych przedsiębiorstwach. Służyć ma temu również realizowany projekt z funduszy Unii Europejskiej, w ramach którego przewidziano wdrożenie innowacyjnych form kształcenia, nowoczesne praktyki oraz krajowe i zagraniczne wyjazdy studyjne. Ograniczeniem realizacji tych planów będzie niestety prawdopodobnie pandemia Covid-19.

W kontekście dopasowania uzyskanego wykształcenia do wymagań rynku pracy pozytywnie wypowiedziało się 74% absolwentów, to mniej o 10 p.p. w porównaniu do poprzedniego badania. 26% ankietowanych odpowiedziało, że jest ono małe lub bardzo małe. Ponadto 64% absolwentów pozytywnie oceniło stopień przygotowania absolwentów do samokształcenia i kreatywnego rozwiązywania problemów w pracy.

Ważnym elementem badania było wskazanie przez absolwentów tych obszarów kształcenia, które wzmocniłyby ich pozycję konkurencyjną na rynku pracy. Część z nich jest związana z naukami ekonomicznymi, w tym m.in. znajomości podstaw księgowości i finansów (6,7%) oraz umiejętność kierowania zespołem ludzi (6,97%). Inne ważne elementy to znajomość języków obcych (15,01%), umiejętność obsługi programów komputerowych (15,28%) oraz umiejętność podejmowania ryzyka i kreatywność (14,12%).

Wśród absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych 38,55% powtórnie wybrałaby ten sam kierunek studiów w UWM w Olsztynie, a 25,31% inny kierunek w UWM. Ponadto 18,07% ankietowanych zadeklarowało, że wybrałoby ten sam kierunek w innej uczelni.

Kolejne wyniki badań losów absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych pozwalają na wyciągnięcie wniosków oraz sformułowanie rekomendacji dotyczących polityki kształcenia na Wydziale w przyszłości. W odniesieniu do uzyskanych wyników szczególnie pozytywnym jest informacja na temat wysokiego poziomu zatrudnienia absolwentów Wydziału – zarówno w ujęciu bezwzględnym jak i w porównaniu do absolwentów innych Wydziałów. Jednym z czynników wpływających na taki stan rzeczy jest aktywnie działająca przy Wydziale Rada Patronacka, której przedstawiciele oferują studentom praktyki i staże już w czasie studiów, a po ich ukończeniu nierzadko proponują zatrudnienie. Ponadto obecnie wielu studentów rozpoczyna swoją aktywność zawodową już w czasie studiów. Jest to bardzo ambitne wyzwanie, dlatego prodekan ds. dydaktycznych starają się wspierać takie aktywności, m.in. proponując indywidualną organizację studiów. W efekcie, po zakończeniu studiów, absolwent dysponuje nie tylko dyplomem, ale również doświadczeniem zawodowym, co znacząco poprawia jego pozycję na rynku pracy. Formułą wpisującą się w ten trend są studia dualne, które cały czas są na Wydziale rozwijane.

Wśród słabości procesu kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie absolwenci podkreślają zbyt słabe uprzączeniowanie procesu dydaktycznego. Cieszy jednak, że przekazywane wiedza, umiejętności i kompetencje są oceniane coraz lepiej. Ponadto absolwenci nisko ocenili poziom praktyk realizowanych w ramach programu studiów. Ten zarzut nie do końca jest jednak dla władz Wydziału zrozumiały – wielokrotnie na Wydziale poszukiwaliśmy osób chętnych do odbycia praktyk w różnych przedsiębiorstwach (m.in. w bankach) – niestety bezskutecznie. Istnieje bowiem grupa studentów, która traktuje praktykę jako jeden z przedmiotów, który należy „zaliczyć”. Decydują się wówczas na mniej wymagające praktyki, z których rzeczywiście mogą osiągnąć relatywnie niskie korzyści. Należy zatem w tym obszarze nadal pracować nad pobudzaniem ambicji naszych studentów, aby jak najlepiej wykorzystali pojawiające się w czasie studiów wszelkie szanse, które wzbogacą ich wykształcenie.

Ważną informacją dla pracowników i władz Wydziału jest relatywnie niska ocena procesu dyplomowania. Systematycznie prowadzone są działania szkoleniowe skierowane do promotorów prac licencjackich i magisterskich, które miałyby na celu stworzenie zbioru dobrych praktyk w procesie dyplomowania. Być może konieczna jest przebudowa koncepcji

przygotowywanych prac dyplomowych, szczególnie na studiach pierwszego stopnia, aby wzmóc zaangażowanie studentów w tym zakresie.